

100 ASKELTA
SUOMEN
TULEVAISUUTEEN

Suomi
Finland
100

Suomen askeleet

-kansalaiskeskustelun kooste

JOENSUU 20.3.2017

100 ASKELTA SUOMEN TULEVAISUUTEEN

Kansalaiskeskustelujen sarja *Suomen askeleet* järjestettiin vuonna 2017 Suomen itsenäisyyden juhluvuoden kunniaksi. Keskusteluja pidettiin eri puolilla Suomea ja ulkosuomalaisen parissa.

Yli 30 tilaisuudessa pohdittiin, mitä Suomessa seuraavan sadan vuoden aikana tapahtuu, miten tavoitellaan hyvää elämää ja kuinka toimitaan yhdessä tulevien sukupolvien hyväksi. Keskusteluja koordinoi Kansanvalistusseura (KVS), ja niiden toteuttamiseen osallistui kansalaisjärjestöjä ja kansalaisopistoja lähes kaikista maakunnista sekä ulkomailta.

Uutta keskustelukulttuuria luomassa

Suomen askeleet -keskusteluissa etsittiin kansalaisvoimin ratkaisuja kysymyksiin, joiden edessä asiantuntijat ja viranomaisetkin ovat usein ymmällään. Vastauksiksi osallistujat muotoilivat arvomuutoksiin ja käytännön tekoihin perustuvia hyvän elämän avaimia.

Tapahtumissa harjoitettiin yhdenvertaista, avointa keskustelukulttuuria. Näin avattiin ovia tulevaan. Keskusteluissa liennytettiin yhteiskunnallisia jännitteitä. Niissä otettiin askeleita kohti maailmaa, jossa toisistaan poikkeavien näkemysten kuuleminen ja kansalaisten yhteistyö ovat mahdollisia.

Tilaisuuksissa käytettiin yhdenvertaiseen ideointiin ja vaikuttamiseen tähtäävää *World Cafe* -menetelmää.

Tapahtuman aluksi osallistujat johdateltiin teemaan asiantuntijoiden puheenvuoroilla. Pienryhmissä fasilitaattori eli jututtaja tuki keskustelun sujuvuutta ja sitä, että ryhmässä kaikki saivat ajatuksensa kuuluviin. Lopuksi ryhmien ideat kerättiin talteen, ja niiden suosio mitattiin äänestämällä. Paikalliset äänet laskettiin yhteen ja suosituimpia ja käytännöllisimpiä valittiin verkkoon kaikkien halukkaiden äänestettäväksi.

Tätä keskustelun tiivistelmää lukiessasi voit miettiä, mitkä ovat sinun keinosi tarttua asioihin ja miten käytät hyvän elämän avaimia omassa arjessasi. Sekä, kuinka toimit yhdessä toisten kanssa paikallisesti ja globaalisti rakentavasti?

Joensuun askeleet

Joensuu on Saimaan pohjoisrannalla, Pielisjoen suulla sijaitseva Pohjois-Karjalan maakuntakeskus. Se on liki 60 000 asukkaan väkiluvullaan Itä-Suomen toiseksi suurin kaupunki.

Maaliskuussa 13 joensuulaista kokoontui keskustelemaan Suomen ja oman alueen tulevaisuudesta. Tilaisuuden isännöi Itä-Suomen yliopisto yhteistyössä Joensuun seudun kansalaisopiston kanssa.

Keskustelun aluksi nähtiin tietokirjailija, tutkimusprofessori emerita **Marjatta Bardyn** sekä kestävän kehityksen ja koulutuksen asiantuntija **Erkka Lainisen** alustusvideot tulevaisuuden suurista yhteiskunnallisista kysymyksistä. Joensuun kaupungin haasteista ja mahdollisuuksista kertoi kansanedustaja, tulevaisuusvaliokunnan puheenjohtaja, Joensuun kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja **Merja Mäkisalo-Ropponen**. Tilaisuuden koordinaattorina toimi aikuiskasvatustieteen professori **Jyri Manninen**.

Keskustelun ensimmäinen kysymys oli: ”Miten pidämme huolta siitä, että kaikilla on samat mahdollisuudet tavoitella omaa hyvää elämäänsä?”

Kysymyksen äärellä keskusteltiin koulutuksesta, ammatin vaihtamisesta, työstä, yhteisöllisyydestä ja huolenpidosta. Yhteisöllisyyden kehittämisestä oltiin yhtä mieltä, mutta yksilön vastuun ja yhteiskunnan vastuun suhteesta löytyi myös erilaisia näkökantoja. Sosiaaliturvan vastikkeellisuuttakin ehdotettiin, ja tueksi toivottiin muitakin kuin rahaa.

Ideoidensa taustaksi keskustelijat kuvasivat sekä omia että lastensa kokemuksista koulu- ja työurilla. Kysymykseen tuli pienryhmistä konkreettinen tavoite opinnonohjaustuntien lisäämiseksi opetussuunnitelmiin koko peruskoulun ajalle. Suosituimmaksi ehdotukseksi äänestyksessä nousi kuitenkin: ”Kaupunki kehittää pieniä koulutusyksiköitä, joiden toiminnassa perheet ja lähiyhteisö ovat aidosti mukana.”

Toinen kysymys kuului: ”Kuinka voimme toimia juuri nyt niin, että tulevat sukupolvet voivat hyvin?”

Pohdinta koulutusjärjestelmän kehittämisestä jatkui. Toivottomuuden ehkäisemistä lapsesta saakka pidettiin tulevaisuuden kannalta tärkeänä. Osansa keskustelussa saivat myös ympäristöstä huolehtiminen, kierrätystalous ja monikansallinen yhteistyö. Keskustelussa paneuduttiin Suomen rooliin globaalien haasteiden yhtenä ratkaisijana – erityisesti koulutuksen ja naisyrityksyyden avulla. Ratkaisuna kysymykseen joensuulaiset valitsivat tärkeimmäksi sijoittamisen uusiutuvaan energiaan: ”Turvataan uusiutuvien energianlähteiden olemassaolo ja kehittäminen, esim. sähköautojen ja aurinkopaneelien avulla.”

Kolmanneksi kysyttiin: ”Mitä konkreettista voimme tehdä nyt omalla alueellamme, omassa kunnassamme, jotta kaikilla olisi hyvä elää seuraavan sadan vuoden aikana?”

Keskustelua käytiin laajasti eri-ikäisten ihmisten huolenpidosta paikalliseen ruokatuotantoon. Omavaraisesta ruuantuotannosta toivottiin korkeakoulujen avulla kehitettävän myös vientituotteita. Ihmisten hyvinvointiin ehdotettiin ratkaisuksi muun muassa sitä, että mielenterveyspalveluihin taattaisiin pääsy heti tarpeen tullen, ja vanhustenhoitoon lisättäisiin yksilöllisyyttä ja sukupolvien välitöntä vuorovaikutusta. Suurimman suosion sai asukkaiden yhteisöllisyyttä lisäävä ehdotus: ””Lähiötalo” jokaiseen kaupunginosaan, esim. Rantakylän lähiötalo, joka toimii kohtaamispaikkana, arjen apuna ja toimintakeskuksena”.

Askeleita eteenpäin

Keskustelujen ehdotuksia voi kehittää omissa yhteisöissä, omassa kunnassa, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Paikalliset ideat toimitetaan kunkin keskustelupaikkakunnan päättäjille. Keskustelut kootaan väliraportiksi ja esitellään kesällä 2017 SuomiAreenalla Porissa.

Osalla paikkakunnista nuorisovaltuustot jatkavat ehdotusten kehittämistä. He esittävät näkemyksensä Suomen askeleista tulevaisuuteen valitsemallaan menetelmällä esimerkiksi taidenäyttely, näytelmän tai paneelin muodossa.

Keskusteluista koostettuja väittämiä ja ehdotuksia voi äänestää osoitteessa 100askelta.fi. Verkosta löytyvät myös koko Suomen kattaneen keskusteluserjan tulokset.

Sosiaalisessa mediassa keskustelu jatkuu eri kanavissa aihetunnisteella **#100askelta**

 facebook.com/100askelta

 twitter.com/100askelta

 instagram.com/100askelta

Kaikki Joensuun keskustelun ratkaisuehdotukset

1. Miten pidämme huolta siitä, että kaikilla on samat mahdollisuudet tavoitella omaa hyvää elämäänsä?

- Kaupunki kehittää pieniä koulutusyksiköitä, joiden toiminnassa perheet ja lähiyhteisö ovat aidosti mukana.
- Osallistava sosiaaliturva eli mahdollisuus ja velvollisuus osallistua oman ja yhteisen hyvän elämän rakentamiseen.
- Lisätään opetussuunnitelmiin koko peruskoulun ajalle opo-tunteja.
- Turvataan rahoitus ja mahdollisuudet aikuiskoulutukseen.

2. Kuinka voimme toimia juuri nyt niin, että tulevat sukupolvet voivat hyvin?

- Turvataan uusiutuvien energianlähteiden olemassaolo ja kehittäminen, esim. sähköautojen ja aurinkopaneelien avulla.
- Suomelle aktiivinen rooli globaalien ympäristö- ja väestöongelmien ratkaisussa koulutuksen ja naisryrittäjyyden kautta.
- Jokaisen kansalaisen on tehtävä yksi hyvä teko päivässä.
- Päätäjien on turvattava alueen elinvoima.

3. Mitä konkreettista voimme tehdä nyt omalla alueellamme, omassa kunnassamme, jotta kaikilla olisi hyvä elää seuraavan sadan vuoden aikana?

- "Lähiötalo" jokaiseen kaupunginosaan, esim. Rantakylän lähiötalo, joka toimii kohtaamispaikkana, arjen apuna ja toimintakeskuksena.
- Käyttää teknisiä sovelluksia yhteisöllisyyden ja yhdessä tekemisen mahdollistajana.
- Kohdennetaan rahoitusta korkeakouluihin maa- ja metsätalouden tuotteisiin innovoimiseksi ja niiden kehittämiseksi, tuloksena korkealaatuiset ja kilpailukykyiset tuotteet.
- Joensuulaisten on kehitettävä vanhusten hoitoon uusi malli, joka huomioi vanhusten erilaiset tarpeet yksilöllisesti.

② JOENSU 2003

IDEA / VÄITE:

2) JOKAISEN KANSALAISEN ON
TEHTÄVÄ 1 HYVÄ TEKO PÄIVÄSSÄ

100 ASKELTA SUOMEN TULEVAISUUTEEN

Sivistyksen puolustaja

Kansanvalistusseura järjesti kansalaiskeskustelut osana Suomen itsenäisyyden juhlavuoden hanketta *100 askelta Suomen tulevaisuuteen*. Kaikkien aikojen kansalaiskeskustelussa pohdittiin, mitä pitäisi tehdä, jotta Suomessa olisi hyvä elää sadan vuoden kuluttua. Hankkeen rahoittivat Kansanvalistusseura, Valtioneuvoston kanslian Suomi 100 -ohjelma, Alfred Kordelinin säätiö, Svenska Kulturfonden, Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto ja ulkoministeriön Eurooppatiedotus.

Kansanvalistusseura on vuodesta 1874 puolustanut sivistystä yhteiskunnan tärkeimpänä arvona. Sivistys tuottaa taitoja elää toisia ja ympäristöä kunnioittaen ja luo edellytyksiä aktiiviselle kansalaisuudelle. Aikuiskoulutuksen asiantuntijana, kouluttajana ja palvelujen tuottajana Kansanvalistusseura edistää jokaisen oikeutta elinikäiseen oppimiseen.

kvs.fi

Keskustelutarjaa toteuttamassa oli lukuisia kansalaisopistoja, korkeakouluja ja kansalaisjärjestöjä eri puolilta Suomea ja ulkosuomalaisten parista:

Kansalaisopistojen liitto KoL
Suomen Nuorisovaltuustojen liitto Nuva ry.
Suomi-Seura
Linnalan opisto
Helsingin työväenopisto
Ahjolan kansalaisopisto
Jyväskylän kansalaisopisto
Vaasan työväenopisto
Ranuan kansalaisopisto
Lapuan kansalaisopisto
Soisalo-opisto
Järvilakeuden kansalaisopisto
Leader Aisapari
Nurmijärven opisto
Porvoon kansalaisopisto
Keravan opisto
Turun suomenkielinen työväenopisto
Puumalan kansalaisopisto
Kurikan kansalaisopisto

Rauman kansalaisopisto
Pieksämäen seutuopisto
Kouvolan kansalaisopisto
Sofia-opisto Fuengirola
Kuopion kansalaisopisto
Seinäjoen kansalaisopisto
Kaukametsän opisto
Espoon työväenopisto
Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto
Mäntsälän kansalaisopisto
Itä-Suomen yliopisto
Joensuun seudun kansalaisopisto
Lapin ammattikorkeakoulu
SFV studiecetralen
Ranuan kansalaisopisto
Keravan opisto
Sotkamon kansalaisopisto
Osuuskunta Törmäämö
Bildningsalliansen